

Krajowa Lista Osób (KLO) oczekujących na przeszczepienie narządów w 2009 r.

Listy oczekujących na przeszczepienie nerki, nerki i trzustki, nerki i wątroby, trzustki w 2009 r.

W 2009 r. w Krajowej Liście Osób Oczekujących na przeszczepienie nerki, nerki i trzustki lub samej trzustki zarejestrowanych było 2604 chorych w tym 1124 zostało zgłoszonych do KLO w tym roku.

Od 1.11.2009 r. do umieszczenia chorego na Krajowej Liście Osób oczekujących na przeszczepienie konieczne jest:

- zakwalifikowanie w Ośrodku Kwalifikacyjnym (OK)
- oznaczeniem HLA w Regionalnej Pracowni Zgodności Tkankowej,
- przysłanie surowicy krwi chorego do Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolęcznictwa w Poznaniu celem redystrybucji do regionalnych pracowni zgodności tkankowej. Surowica, wysyłana co 6 tygodni, służy do wykonywania prób krzyżowych z potencjalnym zmarłym dawcą narządu oraz do oznaczania PRA.

Jak widać w tabeli 1, w stosunku do roku 2008, wzrosła liczba zarówno pediatrycznych potencjalnych biorców jak też osób w starszym wieku, które zostały zakwalifikowane do przeszczepienia nerki. Zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego liczba osób, które zmarły w oczekiwaniu na przeszczepienie nerki lub zostały zdyskwalifikowane na stałe.

Tabela 1. Krajowa Lista Osób oczekujących na przeszczepienie nerki, nerki i trzustki, nerki i wątroby, trzustki 2008–2009.

	2008	2009
Całkowita liczba osób zarejestrowanych w KLO	2651	2604
Osoby zarejestrowane <18 r.ż.	79	95
Osoby zarejestrowane >60 r.ż.	192	227
Średni wiek osób oczekujących	45 lat i 6 m-cy	45 lat i 11 m-cy
Osoby zgłoszone <i>de novo</i>	1030	1124
Liczba wszystkich przeszczepień nerki	830	805
Liczba przeszczepień nerki od dawcy zmarłego	789	757
Liczba przeszczepień nerki od dawcy żywego	20	23
Liczba jednoczasowych przeszczepień nerki i trzustki	20	20
Liczba jednoczasowych przeszczepień nerki i wątroby	1	5
Osoby zmarłe na liście	67	41
Dyskwalifikacje stałe	48	13
Wycofana zgoda na przeszczepienie	18	10
Oczekujący w dniu 31 grudnia	1480	1241
Oczekujący na przeszczepienie nerki	1463	1209
Oczekujący na przeszczepienie nerki i trzustki	15	26
Oczekujący na przeszczepienie nerki i wątroby	1	3
Oczekujący na przeszczepienie trzustki	1	3
Osoby w trakcie kwalifikacji do ktx	208	494

Tabela 2. Krajowa Lista Osób oczekujących na przeszczepienie nerki 31 grudnia danego roku.

	2008	2009
Oczekujący na pierwsze przeszczepienie nerki	1214*	983
Oczekujący na drugie przeszczepienie nerki	236	226
Oczekujący na trzecie przeszczepienie nerki	27	28
Oczekujący na czwarte przeszczepienie nerki	2	1
Razem	1479	1238

*liczba skorygowana

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia dotyczącym KLO z 4.12.2009 r., chorego do przeszczepienia narządu po zakwalifikowaniu w ośrodku kwalifikacyjnym zgłasza do KLO kierownik zespołu i data takiego zgłoszenia jest datą przyjęcia chorego na listę krajową osób oczekujących. Od 1.01.2010 r. oprócz pisemnego informowania chorego o wpisaniu na listę, KLO przekazuje także kierownikowi zespołu kwalifikującego informację o osobach zakwalifikowanych przez dany ośrodek i zgłoszonych do KLO.

Lista osób oczekujących na przeszczep w trybie pilnym

Tabela 3. Lista osób oczekujących na przeszczep w trybie pilnym

	2008	2009
L. osób zarejestrowanych	35	40
L. osób, którym przeszczepiono nerkę	20	29
L. osób skreślonych z listy pilnej	3	7
L. osób oczekujących 31.12.	12	4

Lista pilna dotyczy chorych zarejestrowanych w KLO wymagających szybkiego przeszczepienia nerki w związku z brakiem możliwości dalszego dializowania. Część z tych osób zostało usuniętych z listy pilnej z przyczyn medycznych lub gdy udało się wytworzyć u nich dostęp do dializ.

Potencjalni biorcy z nefropatią cukrzycową zarejestrowani w KLO

Tabela 4. Lista osób z nefropatią cukrzycową oczekujące na przeszczepienie nerki lub nerki i trzustki.

	2008	2009
L. osób zarejestrowanych w KLO	289	209
L. osób oczekujących na przeszczepienie nerki i trzustki	35	49
L. osób zgłoszonych <i>de novo</i>	30	33
L. osób, którym przeszczepiono nerkę	73	74
L. osób, którym przeszczepiono nerkę i trzustkę	20	20
L. osób, którym przeszczepiono nerkę od żywego dawcy	2	-
Osoby zdyskwalifikowane	7	5
Osoby zmarłe na liście oczekujących na tx nerki	11	11
Osoby zmarłe na liście oczekujących na tx nerki i trzustki	-	3
Osoby oczekujące 31.12. na tx nerki	161	70
Osoby oczekujące 31.12. na tx nerki i trzustki	15	26

W 2009 r. trzy osoby zostały zakwalifikowane do ponownego przeszczepienia trzustki po wcześniejszym przeszczepieniu nerki i trzustki oraz usunięciu trzustki z dobrą funkcją nerki przeszczepionej.

Potencjalni biorcy zgłoszeni do wyprzedzającego przeszczepienia nerki lub nerki i trzustki (pre-emptive, przed rozpoczęciem dializ)

Tabela 5. Osoby zgłoszone do wyprzedzającego przeszczepienia nerki lub nerki i trzustki (preemptive, przed rozpoczęciem dializ).

	2008	2009
L. osób zarejestrowanych	191	177
L. osób, którym przeszczepiono nerkę od dawcy zmarłego	34 *	25
L. osób, którym przeszczepiono nerkę od dawcy żywego	10	8
L. osób, którym przeszczepiono nerkę i trzustką	2 *	2
L. osób, którym przeszczepiono nerkę i wątrobę	-	1
Osoby zdyskwalifikowane	7	1
Osoby zmarłe	3	2

* liczba skorygowana

Spośród 177 osób zgłoszonych do wyprzedzającego przeszczepienia nerki lub nerki i trzustki w 2009 r. wykonano 36 zabiegów przeszczepienia nerki, w tym 8 od dawców żywych. Większość chorych, mimo zgłoszenia w KLO do wyprzedzającego przeszczepienia nerki rozpoczęła leczenie dializami i nadal pozostaje na liście oczekujących.

Potencjalni biorcy nerki wysokiego ryzyka immunologicznego zgłoszenia do KLO

Tabela 6. Osoby oczekujące w KLO immunizowane (PRA 50–100%).

	2008	2009
L. osób oczekujących:	111	95
PRA 80-100%	37	27
PRA 50-79%	74	68
L. osób oczekujący 31.12.	89	76
PRA 80-100%	30	23
PRA 50-79%	59	53
Osoby, które otrzymały przeszczep nerki	16	15
PRA 80-100%	5	3
PRA 50-79%	11	12
Osoby zdyskwalifikowane	2	0
PRA 80-100%	1	
PRA 50-79%	1	
Osoby zmarłe na liście	4	4
PRA 80-100%	1	2
PRA 50-79%	3	2

Osoby podwyższonego ryzyka immunologicznego oczekujące na przeszczepienie nerki w 2009 r. czyli z PRA > 50% podzielono na dwie grupy: wysokoimmunizowani z PRA>80%, którzy otrzymują przeszczep w trybie obligatoryjnym i osoby z PRA 50-79%, które otrzymują punkty preferencyjne w czasie typowania do przeszczepienia. W w/w preferencjach brany jest pod uwagę ostatni wynik PRA.

Chorzy oczekujący na jednoczesowe przeszczepienie nerki i wątroby oraz na przeszczepienie nerki po przeszczepieniu wątroby lub serca

Tabela 7. Chorzy oczekujący na przeszczepienie nerki po przeszczepieniu serca

	2008	2009
L. oczekujących	7	6
L. osób, którym przeszczepiono nerkę	-	3
L. osób zdyskwalifikowanych od przeszczepienia	3	1
L. osób oczekujących 31.12.	4	2

Tabela 8. Chorzy oczekujący na przeszczepienie nerki po przeszczepieniu wątroby

	2008	2009
L. oczekujących	3	4
L. osób, którym przeszczepiono nerkę	-	2
L. osób zdyskwalifikowanych	2	-
L. zmarłych	-	1
L. osób oczekujących 31.12.	1	1

Osoby po przeszczepieniu wątroby lub serca oczekujące na przeszczepienie nerki otrzymują z tego tytułu punkty preferencyjne. Spośród 10 osób oczekujących w 2009 r. na przeszczepienie nerki po przeszczepieniu wątroby lub serca u 5 wykonano zabieg przeszczepienia nerki od dawcy zmarłego.

Tabela 9. Chorzy oczekujący na jednoczesowe przeszczepienie nerki i wątroby

	2008	2009
L. oczekujących	7	10
L. osób, którym przeszczepiono nerkę i wątrobę	1	5
L. osób zdyskwalifikowanych	4	1
L. zmarłych	1	1
L. osób oczekujących 31.12.	1	3

Spośród 10 chorych oczekujących na jednoczesowe przeszczepienie nerki i wątroby 5 osób otrzymało przeszczep nerki z wątrobą w 2009 r.

Czas oczekiwania na przeszczepienie nerki

Tabela 10. Średni czas oczekiwania na przeszczepienie nerki lub nerki i trzustki w 2009 r.

GRUPY CHORYCH	ŚREDNI CZAS OCZEKIWANIA NA PRZESZCZEPIENIE			
	Czas od rozpoczęcia dializ do tx		Czas od zakwalifikowania do tx	
	2008	2009	2008	2009
ZGŁOSZENI DO I TX	2 lata 10 m-cy	2 lata 8,5 m-ca	10 m-cy	7 m-cy
URGENS NACZYNIOWY	-	-	32 dni	38 dni
WYSOKOIMMUNIZOWANI	4 lata 6 m-cy	6 lat 11 m-cy	9 m-cy	15 m-cy
ZGŁOSZENI DO NERKI I TRZUSTKI	3 lata	2 lata 3,5 m-ca	4 m-ce	8,5 m-ca
PRE EMPTIVE	-	-	4,5 m-ca	6,5 m-ca

W 2009 r. średni czas oczekiwania na przeszczepienie nerki, czyli od momentu zgłoszenia do KLO wynosił 7 miesięcy. Nadal pozostaje długi czas dializoterapii przed przeszczepieniem nerki, który średnio wynosił w 2009 r. 2 lata i 8,5 miesiąca, u osób wysokoimmunizowanych ponad 6 lat, a u osób wymagających pilnego przeszczepienia nerki ponad 4 lata.

Przyczyny niewydolności nerek chorych zgłoszonych do KLO

Tabela 11. Główne przyczyny niewydolności nerek u chorych zgłoszonych do KLO

Grupy chorych ⇒	Nowo zgłoszeni		Wszyscy oczekujący w dniu 31.12		Wszyscy przeszczepieni		Zgłoszeni preemptive		Przeszczepieni preemptive (do I tx)		Przeszczepieni od dawcy żywego	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Liczba chorych ⇒	1030	1124	1480	1241	830	805	191	177	46*	36	20	23
Główne przyczyny schyłkowej niewydolności nerek ↓	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Glomerulopatie pierwotne	33	33	32	34	32	33	27	29	33	17	40	30
Nefropatia cukrzycowa	12	10	12	8	11	11	13	13	8	11	-	-
Glomerulopatie wtórne inne	3	5	5	5	5	4	4	3	4	3	-	9
Torbielowatość nerek	12	11	11	11	11	12	10	14	4	22	-	13
Śródmiąższowe zapalenia nerek	11	13	14	14	14	14	15	13,5	20	8	20	18
Nefropatia nadciśnieniowa	8	8	6	8	7	7	7	4	8	8	-	4
Inne	4	4	3	4	5	3	6	5,5	4	-	20	-
Nieznane	17	16	17	16	15	16	18	18	19	31	20	26

* liczba skorygowana

W 2009 r., podobnie jak w latach poprzednich, dominują choroby kłębuszków nerkowych jako przyczyna niewydolności nerek chorych zgłaszanych do KLO. Nadal wysoki jest odsetek niezdiagnozowanych przyczyn niewydolności nerek, szczególnie wśród chorych kwalifikowanych do wyprzedzającego przeszczepienia nerki, jak też od dawcy żywego.

Lista oczekujących na przeszczepienie wątroby w 2009 r.

W 2009 r. na przeszczep wątroby oczekiwało w Polsce 441 chorych zakwalifikowanych w 6 ośrodkach transplantacyjnych. Z tej liczby 318 chorych zgłoszono w bieżącym roku. Najwięcej, 175 chorych oczekiwało na przeszczep w Centralnym Szpitalu Klinicznym WUM w Warszawie (Tabela 1).

Tabela 1. Potencjalni biorcy wątroby zarejestrowani w krajowej liście oczekujących na przeszczepienie w 2009 r.

	Warszawa CSK WUM	Warszawa SDJ	Warszawa CZD	Szczecin SPWSZ	Katowice SUM	Wrocław AM	RAZEM
Liczba zgłoszonych przed 2009	55	30	7	27	4	-	123
Liczba zgłoszonych w 2009	120	51	48	72	21	6	318
Całkowita liczba chorych oczekujących	175	81	55	99	25	6	441

Do przeszczepienia w trybie planowym zakwalifikowano 345 chorych (78% wszystkich oczekujących), natomiast w trybie pilnym 96 osób (22% wszystkich przypadków). Losy wszystkich chorych z uwzględnieniem trybu zgłoszenia zestawiono w Tabeli 2.

Tabela 2. Potencjalni biorcy wątroby zarejestrowani w krajowej liście oczekujących na przeszczepienie w 2009 r. ; wg ośrodka, trybu zgłoszenia, losu chorych.

Ośrodek zgłaszający	Liczba chorych na liście; wg trybu zgłoszenia			Zgony na liście; wg trybu zgłoszenia			Przeszczepienia na liście; wg trybu zgłoszenia			Oczekujący 31.12.2009	Inne **	LRLTx
	Wszyscy	Planowy	Pilny*	Wszyscy	Planowy	Pilny*	Wszyscy	Planowy	Pilny*			
Warszawa CSK WUM	175	135	40	4	-	4	82	50	32	85	4	-
Warszawa SDJ	81	71	10	1	1	-	38	29	9	39	3	-
Warszawa CZD	55	48	7	1	-	1	21	17	4	6	5	22
Szczecin Szp. Woj.	99	66	33	8	5	3	55	28	27	34	1	-
Katowice AM	25	21	4	-	-	-	17	14	3	4	4	-
Wrocław AM	6	4	2	1	-	1	1	1	-	2	2	-
Łącznie	441	345	96	15	6	9	214	139	75	170	19	22

* - Pilny - biorcy zgłoszeni do przeszczepienia z powodu ostrej niewydolności wątroby, zaostrzenia przewlekłej niewydolności wątroby oraz wczesnej niewydolności przeszczepu,

** - dyskwalifikacje, zawieszenia, przeniesienia